

ONTVANGEN 30 SEP. 2020

Aan de raadsfracties van
D'66/VVD/AGB/Voerendaal Actief

Uw brief van	Uw kenmerk	Ons kenmerk Zaak 121919	Voerendaal 30 september 2020
Onderwerp Beantwoording schriftelijke vragen namens D66/ VVD/ AGB/ Voerendaal Actief betreffende Regionale Energie Strategie		Behandeld door Thevis, Coen (Voerendaal)	Bijlagen Collegevoorstel, zaaknr. 63032 Raadsinformatiebrief, zaaknr. 57506

Geachte raadsfracties,

VERZONDEN 30 SEP. 2020

Naar aanleiding van de thema-vond RES van 11 juni jongstleden zijn er door u vragen gesteld. De beantwoording van deze vragen heeft door verschillende oorzaken meer tijd in beslag genomen dan u gewend bent. Onze excuses hier voor. Onderstaand vindt u de beantwoording van deze vragen.

1. Naar aanleiding van een informatieavond over de RES vond vorig jaar op 22 oktober een informatiesessie plaats in de Borenborg.

1.A Had deze bijeenkomst op 22 oktober in de Borenborg de status van informatiesessie?

De bijeenkomst van 22 oktober had betrekking op de het PALET Regionaal Afwegingskader Grootchalige Duurzame Energieopwekking (RAK) en Nader Uitwerking Gemeente Voerendaal, niet op de Regionale Energie Strategie. Het RAK en Nadere Uitwerking zijn op 25 september 2019 als ontwerp-beleidsregels gepubliceerd, waarbij de mogelijkheid tot het inbrengen van zienswijzen is geboden. De openbare bijeenkomst is gehouden om deze ontwerpbeleidsregels nader toe te lichten en mogelijkheid te bieden om met elkaar hierover van gedachten te wisselen.

1.B Zo nee, welke status had deze sessie dan wel en waarom?

De bijeenkomst had geen formele status, er bestaat geen verplichting om een dergelijke avond te houden binnen de procedure van ter inzagelegging.

2. Tot op heden hebben wij nog geen verslag ontvangen van deze avond.

2.A Klopt dit?

Het verslag is (nog) niet gedeeld, omdat de procedure van besluitvorming is stop gezet n.a.v. het interim-beleid van de provincie, zie raadsinformatiebrief zaaknr 57506 dd. 26-11-2019.

2.B Zo ja, waarom hebben de deelnemers op deze avond nog steeds geen verslag ontvangen.

Zie antwoord onder 2A

3. Op de betreffende avond werd input gegeven door de deelnemers. Deze input zou verwerkt worden in de voortgang over dit proces.

3.A Kunt u aangeven welke concrete input van de deelnemers u wel of niet verwerkt heeft?

Deze input wordt verwerkt bij het herstarten van het besluitvormingsproces.

3.B Waar kunnen wij de input die u verwerkt heeft, terugvinden?

Deze input zal gedeeld worden in het raadsvoorstel ter besluitvorming van het RAK en Nadere Uitwerking. Dit raadsvoorstel zal naar verwachting 1e kwartaal 2021 aan de raad worden voorgelegd.

3.C Kunt u onze fracties een document aanreiken waaruit dit blijkt?

Het raadsvoorstel is nog niet aangeboden aan de raad. Zie de bovengenoemde Raadsinformatiebrief.

4. Op deze informatiesessie in de Borenburg deelde de wethouder ons mee, dat hij overspoeld werd door initiatiefnemers die plannen hadden om een zonneweide te ontwikkelen. Afgelopen donderdagavond vond een digitale thema-avond plaats waar ons in grote lijnen nogmaals de rijksopgave werd medegedeeld en welke opgave er voor Voerendaal is of zou zijn. Tevens deelde de wethouder ons mede dat er slechts twee initiatiefnemers waren. Hoe moeten onze fracties deze uitspraak opvatten, wetende wat de uitspraken van de wethouder eerder waren waarin hij ons meedeelde dat hij platgebeld werd.

Er is medegedeeld dat er veel interesse getoond is voor de ontwikkeling van zonneweides binnen de gemeente Voerendaal. Interesse betekent niet automatisch een initiatief. Er zal een onderbouwde vergunningaanvraag moeten komen evenals een

overeenkomst waar zaken zoals kostenverhaal en maatschappelijke baten worden geregeld.

5. Voorts deelde de wethouder ons mee, dat er recentelijk een collegebesluit genomen is waarbij het college 20 ha wil toestaan voor de ontwikkeling van zonneweides.

5.A Kunt u ons het collegevoorstel en het -besluit toesturen met de ambtelijke onderbouwing?

Het collegevoorstel met zaaknr 63032 is als bijlage bijgevoegd. In de raadsinformatiebrief zaaknr 57506 dd 26-11-2019 is het voornemen van deze 2 pilots reeds aangekondigd bij de raad. Daar is toen geen reactie vanuit de raad op gekomen.

5.B Kunt u onze fracties duidelijk aangeven waar en wanneer de raad aan het college het

mandaat heeft gegeven om een zo ver strekkend besluit te nemen?

College heeft geen wettelijk besluit genomen maar een principebesluit waaruit een positieve grondhouding blijkt richting een initiatief. Dat is heel gebruikelijk en wordt regelmatig toegepast bij een initiatief met ruimtelijke impact. Zoals onder vraag 4 genoemd zal er een onderbouwde vergunningaanvraag moeten komen en een overeenkomst waar een aantal zaken worden geregeld. De wettelijke procedure schrijft voor dat de raad hier in geraadpleegd wordt. Dit zal uiteraard gebeuren op het moment dat de vereiste documenten beschikbaar zijn. Aan de initiatiefnemers is duidelijk gemaakt dat de gemeenteraad hiermee met de betreffende ontwikkeling moet instemmen.

6.A Kunt u onze fracties aangeven wanneer en hoe het ruimtelijk afwegingskader is vastgesteld.

De raad- en commissieleden zijn tijdens de thema-avond op 17 september 2019 uitgebreid meegenomen in de totstandkoming van het RAK en de Nadere Uitwerking door middel van presentaties van de betrokken externe landschapsarchitect en de beleidsmedewerker Duurzaamheid. Daar was ook ruim gelegenheid voor het stellen van vragen en het voeren van open discussie hierover. Er is ook uitdrukkelijk gevraagd naar de mening van de aanwezigen. Over het algemeen was men positief over de gepresenteerde aanpak en concept-beleidsregels. De procedure van besluitvorming is ook toegelicht. Daarom zijn deze vervolgens gepubliceerd. Vaststelling is voorzien in het 1e kwartaal van 2021.

6.B. Kunt u ons aangeven of en zo ja wanneer de raad als kader stellend orgaan hierin betrokken

is en wanneer de raad hierover een besluit heeft genomen.

Zie antwoord onder 6A

6.C Nu uit een belronde met meerdere fracties is gebleken, dat u het ruimtelijk afwegingskader niet voorgelegd heeft aan de raad maar waarschijnlijk zelf een afweging heeft gemaakt, vragen wij u exact aan te geven welke afwegingen u betrokken heeft bij uw besluit en waarom deze?

Zie raadsinformatiebrief zaaknr 57506 dd. 26-11-2019

7. Wanneer een ontwikkelaar een nieuwe wijk wil ontwikkelen zal men eerst een bestemmingsplanwijziging dienen voor te bereiden en deze voor te leggen aan de raad. In hoeverre wil de wethouder deze ontwikkelingen voorleggen aan de raad en wanneer?

De 2 pilots dienen een omgevingsvergunning aan te vragen. In dit geval zal voor beide de uitgebreide procedure worden doorlopen waarbij de omgevingsvergunning voor vaststelling aan de raad zal worden aangeboden voor de mogelijkheid van indienen van bedenkingen. Zie ook antwoord vraag 5B.

8. U noemde in de digitale thema-avond van afgelopen donderdag een adviesbureau dat een landschappelijk advies heeft uitgebracht.

8.A Wanneer wordt de raad hierover geïnformeerd?

Zie antwoord 6A

8.B Wanneer wordt dit advies in de raad besproken?

Naar verwachting worden de ontwerp-beleidsregels in het 1e kwartaal 2021 aan de raad ter besluitvorming aangeboden.

8.C Zijn er zienswijzen of reacties ingediend op dit advies?

Ja, er zijn op dit moment drie zienswijzen ingebracht waarover de raad zal worden geïnformeerd d.m.v. de Nota van Zienswijzen welke bij het raadsvoorstel zal worden aangeboden, conform de wettelijke procedure.

8.D Zo ja, hebben deze reacties of zienswijzen tot aanpassingen geleid?

Ook daarover zal de raad worden geïnformeerd middels de Nota van Zienswijzen aangezien er nog een nieuwe inspraakronde komt.

8.E Wij verzoeken u deze zienswijzen of reacties en de antwoorden van de gemeente hierop te verstrekken en aan te geven tot welke wijzigingen die reacties, zienswijzen en antwoorden geleid hebben?

Zie antwoorden onder 8, de raad zal hier conform de wettelijke procedure over worden geïnformeerd.

9. Vanuit de Provincie is een concept uitgangspuntennotitie vastgelegd. Deze diende sonderend aan de gemeenteraden te worden voorgelegd.

We gaan er vanuit dat u hier de "zonneladder" van de Provincie bedoeld. Deze is bij de genoemde raadsinformatiebrief van 26 november 2019 aan de raad meegestuurd.

9.A Wanneer is deze notitie aan de raad voorgelegd en kunt u ons deze notitie verstrekken.

Zie antwoord onder 9

9.B Vervolgens diende een uitgangspuntennotitie te worden vastgesteld door de gemeenteraden in het voorjaar van 2020. Kunt u ons aangeven wanneer u deze aan de gemeenteraad heeft voorgelegd.

We nemen aan dat de Zonneladder bedoeld is, in dit kader is dit niet aan de orde.

10. Kunt u ons aangeven in hoeverre u rekening heeft gehouden met het collegebesluit inzake de wet natuurbescherming, beschermde dieren en plantensoorten.

Dit wordt meegenomen bij de beoordeling van de vergunningaanvraag.

11. In provinciale staten zal de RES Zuid-Limburg net voor het zomerreces of vlak erna vastgesteld worden.

11.A Waarom heeft u niet gewacht totdat provinciale staten deze hebben vastgesteld?

We zijn in onze gemeente bezig met invulling te geven aan het in uw raad vastgestelde energietransitiebeleid (PALET). In PALET 3.0, het uitvoeringsprogramma, staan doelen en opgaven voor Voerendaal v.w.b. de opwek van duurzame energie. Dat via het Klimaatakkoord een nationale analyse gemaakt wordt, niet zelfbindend zoals PALET maar verplicht om in mee te gaan, mag niet afleiden of leiden tot uitstel. De voornemens

binnen Voerendaal worden uiteraard meegenomen en gewogen in de concept-RESZL en de RESZL 1.0. De Provincie is daarbij één van de partijen, naast gemeenten en het Waterschap. De Provincie gaat niet over het opstellen van de inhoud en ambitie, dat doen primair de gemeenten. Zij toetst slechts of deze voldoen aan de provinciale kaders.

11.B Mocht het provinciale kader niet overeenkomen met uw collegebesluit is uw besluit dan nietig of vernietigbaar?

Dit gemeentelijk beleidsdocument behoeft wettelijk gezien geen goedkeuring van de provincie Limburg. Wel kunnen de vergunningen die op basis van dit beleid worden verleend, worden aangevochten. Van belang hierbij is het provinciale beleid zoals dat in de Provinciale Omgevingsvisie wordt verwoord. Deze ligt momenteel ter inzage. Hierin wordt over het beleid van Voerendaal geen veto uitgesproken. Wel wordt benadrukt dat elk initiatief maatwerk is. Daar voorziet de Nadere Uitwerking van Voerendaal van het RAK juist in. Dit wordt naar verwachting in het 1e kwartaal 2021 aan de raad voorgelegd.

12. Omdat u het ruimtelijk afwegingskader niet aan de raad heeft voorgelegd is uw besluit nietig of vernietigbaar?

Een principebesluit van een positieve grondhouding tegenover een initiatief is geen wettelijk besluit en dus niet nietig of vernietigbaar. Zie ook het antwoord onder 5B

13. In de digitale thema-avond van afgelopen donderdag werd ons medegedeeld dat uw college besloten heeft tot een pilot van 2 keer 10 ha. Uit de opgave voor Voerendaal blijkt dat men 30 ha wil realiseren. Kunnen wij nu nog spreken van een pilot als u een collegebesluit neemt over tweederde van de definitieve opgave?

13.A Hoe kan dit het karakter van een pilot hebben (test) als het al om definitieve uitrol gaat?

Het bod in de Concept-RES is geen maximale opgave om onze doelstelling vanuit PALET te behalen, wel uiteindelijk, na vaststelling van de RES, een verplichting richting het rijk die uiterlijk 2030 dient te worden gerealiseerd. De opgave vanuit het Nationaal Klimaatakkoord is een relatief kleine opgave enkel gericht op de gebouwde omgeving. De opgave vanuit PALET ligt veel hoger, mede omdat deze uitgaat van het totale energieverbruik dat duurzaam zou moeten worden opgewekt. We zullen dus veel meer moeten gaan opwekken om onze doelstelling te gaan behalen.

14. Enkele uitgangspunten van de RES zijn onder meer dat wij gezamenlijk afspraken en randvoorwaarden maken. We nemen elkaar mee in afwegingen, ambities en uiteindelijke keuzes.

14.A Waarom heeft dit college dit niet gedaan?

De raad is als volgt betrokken in dit proces:

- geïnformeerd middels Raadsinformatiebrief kenmerk 55280, dd. 15-07-2019 over startnotitie RES
- Regionale Raadsinformatiebijeenkomst Stadsregio Parkstad Limburg, 4 november 2019
- Thema-avond RES op 11 juni 2020

15. Voorts zijn o.a. uitgangspunten; participatie, bewustwording en lokaal eigenaarschap.

15.A In hoeverre heeft het college met haar afweging hiermee rekening gehouden.

In de ontwerp-beleidsregel RAK staan hier voorwaarden over opgenomen. Deze worden uiteraard door het college onderschreven.

16. Daar onze fracties van mening zijn dat het proces niet transparant verlopen is, onvoldoende onderbouwd en toegelicht, en de raad niet betrokken is en was bij het ruimtelijk afwegingskader, verzoeken wij u het gehele dossier ter inzage te leggen daarbij inbegrepen de ambtelijke onderbouwing van het collegebesluit.

Zie antwoorden 6A. Raad is uitgebreid geïnformeerd over de beleidsregels. Deze zijn openbaar en te vinden onder <https://www.voerendaal.nl/projecten-en-initiatieven/grootschalige-energieopwekking.html>. In de notitie landschapsstudie vindt u de onderbouwing van de zoekkaart.

Er is geen collegebesluit genomen over deze beleidsregels, zie raadsinformatiebrief zaaknr 57506 dd 26-11-2019. De raad zal hierover beslissen en niet het college.

17. Welke toezeggingen zijn gedaan aan de ontwikkelaars,

17.A Stel dat de gemeenteraad uiteindelijk de plannen van de ontwikkelaars afwijzen, welke financiële consequenties zijn er dan te verwachten?

De initiatiefnemers zijn er op gewezen dat de gemeenteraad akkoord moet gaan. Op dit punt is een duidelijk voorbehoud gemaakt.

17.B Op welke goodwill van de zijde van de gemeente kunnen de ontwikkelaars rekenen.

Zij kunnen rekenen op een positieve grondhouding van het college. In het vervolgtraject moet duidelijk worden of het initiatief haalbaar is.

18. In het klimaatakkoord wordt 50% lokaal eigendom nagestreefd. In de concept RES Noord en Midden Limburg is dit reeds verankerd en opgenomen

18.A Onderschrijft u het ideële doel om te streven naar 50% lokaal eigendom?

In het Klimaatakkoord en de NPRES wordt gesproken over een streven van 50% lokaal eigenaarschap. Niet van eigendom. Dat kan vele vormen aannemen. Van een warmtenet in een buurt door de bewoners zelf, tot aandeel nemen van burger of gemeente in een marktinitiatief tot een initiatief van de gemeente zelf. Aangezien wij een eerlijke verdeling van lasten en lusten nastreven en lokaal eigenaarschap dit kan bevorderen, steunen wij dit ideële doel.

18.B Kunt u specifiek aangeven op welke wijze lokaal eigendom dient te worden ingevuld,

Nee, dat is aan de initiatiefnemer om daar in het profijtplan een voorstel voor te doen.

18.C Welke eisen heeft u de ontwikkelaars meegegeven ten aanzien van lokaal eigendom?

In het ontwerp RAK staat bijvoorbeeld bij de Toelichting randvoorwaarde nr. 6: "hoe de omgeving (bv. financieel) kan meeprofiteren van de projectontwikkeling". Dat kan in de vorm van lokaal eigendom/participatie, maar ook door realiseren van bv een speeltuin, natuur, donatie aan een plaatselijke vereniging, enz.

18.D Op welke wijze gaat de gemeente Voerendaal de projectontwikkelaars motiveren om ten minste 50% lokaal eigendom te realiseren?

Door dit aan de orde te stellen bij de vereiste te sluiten overeenkomst.

19. Indien u afwijkt van het streven van 50% lokaal eigendom, waarom zou de gemeente Voerendaal moeten afwijken van dit landelijke beleid?

Dit streven is opgenomen in het landelijk beleid met als achterliggende gedachte wanneer de omgeving op deze manier betrokken wordt bij een ontwikkeling er eerder medewerking aan het project ontstaat. Dat is met name van toepassing op grootschalige ontwikkelingen die een grote impact voor hun omgeving hebben. Bij kleine ontwikkelingen met relatief weinig tot geen impact voor de omgeving kan het wenselijk

zijn voor de uitvoerbaarheid om hier van af te wijken. En nogmaals: 50% lokaal eigenaarschap is een streven in de RES.

20. Stel: we zouden besluiten een pas op de plaats te maken, dan zijn er de volgende aanvullende vragen:

20.A Zou de gemeente het groene licht onmiddellijk op rood kunnen zetten?

Zie antwoord 12 en 17A. Het spreekt voor zich dat de raad in het verleden keuzes heeft gemaakt waar de verplichting om dit RAK vast te stellen, uit voortvloeit.

20.B Zijn er dan op enigerlei vergoedingen verschuldigd aan de ontwikkelaars?

Zie antwoord 17A

20.C Zo ja, in welke orde van grootte?

Zie antwoord 17A

21. Waarom houdt het college consequent vast aan de keuze van de eerste, de beste(?), twee gegadigden?

Het college herkent zich niet in deze uitspraak.

22. Stel we zouden kiezen voor andere dan de twee locaties en andere dan de huidige ontwikkelaars,

22.A Zijn er dan kosten verschuldigd aan ontwikkelaars, grondeigenaars of anderen?

Zie antwoord 17A

22.B Zijn er op enigerlei wijze toezeggingen gedaan?

Zie antwoord 5B

22.C Indien er op enigerlei wijze compensaties te verwachten zijn, in welke orde van grootte

spreken we dan?

Zie antwoord 17A

Onderwerp Ons kenmerk Voerendaal
Beantwoording 121919 30/9/2030
raadsvragen
RES

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN VOERENDAAL
de secretaris *gegr. verdel.* de burgemeester

\ Voorstel B&W

Zaak 63032

Onderwerp:	Pilots zonneparken Voerendaal
Openbaarheid:	Openbaar
Afdeling:	Bedrijfsbureau
Portefeuillehouder:	Wethouder Braun
Datum B&W:	26-05-2020

\ Samenvatting

Op 26 november jl heeft het college besloten om naar aanleiding van het interimbeleid notitie 'Ruimte voor de zon' van Provincie Limburg vooralsnog de ontwerpbeleidsregels RAK en Nadere Uitwerking niet vast te stellen. Gemeente Voerendaal gaat in plaats daarvan inzetten op het realiseren van 2 pilots. Dit past binnen het voorgestelde resultaat van maximaal 20 ha zonnepark in de eerste 5 jaar. De twee pilots zullen worden getoetst aan de ontwerpbeleidsregels.

\ Conceptbesluit

Het College besluit:

1. In principe op basis van een positieve grondhouding medewerking te verlenen aan 2 principe-aanvragen voor de realisatie van zonneparken;
2. Aanvragers de gelegenheid te geven om de aanvragen uit te werken tot de ontwikkeling van respectievelijk circa 3 en circa 16 ha zonnepark ten behoeve van de benodigde omgevingsvergunning;
3. De aanvragen als pilots te zien en te gaan beoordelen op basis van de ontwerpbeleidsregels RAK en Nadere Uitwerking gemeente Voerendaal.

\ Aanleiding

De ontwerpbeleidsregels Regionaal Afstemmingskader Grootschalige Duurzame Energieopwekking (RAK) en Nadere Uitwerking gemeente Voerendaal met de zoekkaart passen niet binnen het interimbeleid van Provincie Limburg. Daarom heeft het college op 26 november jl besloten om naar aanleiding van het interimbeleid notitie 'Ruimte voor de zon' van Provincie Limburg vooralsnog de ontwerpbeleidsregels RAK en Nadere Uitwerking niet vast te stellen.

In dit collegebesluit werd tevens aangegeven dat we, in overleg met Provincie Limburg, gaan inzetten op het realiseren van 2 pilots. Deze zullen beide vooraf getoetst gaan worden aan de hand van de ontwerp-beleidsregels, waarbij met name getoetst wordt op de onderdelen landschappelijke inpassing en het profijtplan. Dit past binnen het voorgestelde resultaat, zoals voorzien was in de ontwerp-beleidsregels, namelijk het realiseren van circa 20 ha zonnepark in de eerste 5 jaar.

Provincie Limburg is, ondanks ons verzoek, niet voornemens om een vergelijkbare principe-uitspraak vooraf te doen inzake deze pilots. Op dringend verzoek, ondersteund door andere gemeenten binnen Zuid-Limburg, heeft Provincie Limburg in een brief wel expliciet aangegeven dat het ontwikkelen van zonneweiden binnen het Nationaal Landschap Zuid Limburg met respect voor de landschappelijke kernwaarden mogelijk is. De ontwerpbeleidsregel Nader Uitwerking gemeente Voerendaal (met de zorgvuldig opgestelde zoekkaart) biedt handvatten om met respect voor de landschappelijke kernwaarden zonneweiden te realiseren.

Pilots

Medio 2018 hebben zich reeds twee initiatiefnemers gemeld met een plan voor de realisatie van een zonnepark.

- Pilot 1 betreft een initiatief dat op 09-07-2018 door ons is ontvangen. Dit initiatief bestaat uit een zeer kleinschalige ontwikkeling van een zonnepark van circa 3 ha groot. De locatie betreft een perceel langs de Heugdenweg te Voerendaal, kadastraal bekend als VRD00 I 189 (kaart Pilot 1).

- Pilot 2 betreft een initiatief dat op 14-08-2018 door ons is ontvangen. Dit initiatief bestaat uit een relatief kleinschalige ontwikkeling van een zonnepark van circa 12 ha groot. Hierbij wordt nog onderzocht of uitbreiding naar circa 16 ha mogelijk is in de directe omgeving. De locatie betreft een perceel aan de Karstraat 25 te Voerendaal, kadastraal bekend als VRD00 G 479 (kaart Pilot 2).

\ Doel

Behalen van de doelstelling uit PALET 1.0 en 2.0: Voerendaal energieneutraal in 2040.

\ Argumenten

1.1 De 2 pilots passen binnen de zoekkaart horende bij de ontwerpbeleidsregel Nader Uitwerking gemeente Voerendaal.

1.2 De 2 pilots waren bovendien de eerste concrete initiatieven die kenbaar zijn gemaakt binnen de gemeente Voerendaal.

1.3 De pilots zullen beoordeeld gaan worden aan de hand van de ontwerpbeleidsregels RAK en Nadere Uitwerking gemeente Voerendaal. Hierbij zal vooral aandacht zijn voor de invulling van het profijtplan en de landschappelijke inpassing. Bij de beoordeling van het profijtplan zal rekening gehouden worden met de schaalgrootte van het zonnepark. Dit biedt ons de kans om de ontwerpbeleidsregels te kunnen toetsen en evalueren. De bevindingen van de realisatie van deze pilots zullen als input dienen om de ontwerpbeleidsregels RAK en Nadere Uitwerking gemeente Voerendaal mogelijk aan te passen in samenwerking met Provincie Limburg.

1.4 De uitvoering van de pilots zijn een eerste stap in het ontwikkelen van grootschalige energieopwekking buiten daken in de gemeente Voerendaal. Grootschalige energieopwekkingen zijn noodzakelijk voor het realiseren van de doelstelling uit PALET 1.0 en 2.0 en de verwachte doelstelling van de Regionale Energiestrategie (RES). Door de realisatie van de twee pilots zal jaarlijks circa 170 TJ opgewekt gaan worden. De verwachte energiebehoefte voor gemeente Voerendaal in 2040 is volgens PALET 2.0 vastgesteld op 919 TJ.

1.5 De principe-uitspraak van gemeente Voerendaal biedt de initiatiefnemers voldoende zekerheid om kosten aan te gaan voor de voorbereidingen van de vergunningaanvragen.

\ Kanttekeningen

n.v.t.

\ Relatie met programmabegroting en/of visiedocument

PALET 1.0 en 2.0

\ Financiële, juridische en organisatorische consequenties

Dit voorstel kent geen financiële of organisatorische consequenties.

Juridisch

De gemeenteraad is bevoegd tot het afgeven van een verklaring van geen bedenkingen (vvgb) in het kader van een omgevingsvergunning voor planologisch strijdig gebruik als bedoeld in artikel 2.12 lid 1 aanhef sub a en onder 3 Wabo. Het ontwerpbesluit ten behoeve van de tijdelijke omgevingsvergunning zal daarom, voorafgaand aan het ter inzage leggen, worden voorgelegd aan de gemeenteraad.

\ Uitvoering

De verantwoording van de aanvraag van de omgevingsvergunning ligt bij de initiatiefnemers.

\ Bijlagen

Kaart pilot 1 zonnepark Heugdenweg Voerendaal.pdf (original), Kaart pilot 2 zonnepark Karstraat 25 Voerendaal.pdf (original)

Aan de leden van de Raad en de Commissie
Leefomgeving

Uw brief van	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Voerendaal
-	-	Zaaknr 57506	26-11-2019
Onderwerp		Behandeld door	Bijlagen
Interimbeleid provincie Limburgse Zonneladder		Caroline Claassen	1

VERZONDEN 03 DEC. 2019

Geachte raads- en commissieleden,

In het collegeprogramma 'Vernieuwend Verbinden' van Provincie Limburg staat opgenomen dat er een duurzaamheidsladder zal worden ontwikkeld ten behoeve van een zorgvuldige ruimtelijke afweging in de duurzame opwek van energie in Limburg. Als eerste bouwsteen voor deze duurzaamheidsladder is een voorstel uitgewerkt voor een Limburgse 'zonneladder'. Op 22 oktober jl heeft het College van Gedupeerde Staten van Provincie Limburg besloten om de voorgestelde zonneladder te gaan hanteren als 'interim-beleid' en als basis zal dienen voor nadere uitwerking en onderzoek, samen met betrokken partijen in de regio's. Om deze zonneladder vervolgens in een meer definitieve vorm – als onderdeel van de duurzaamheidsladder – op te kunnen nemen in de Provinciale Omgevingsvisie (POVI).

Een toelichting op de achtergronden en opzet van het voorstel voor een Limburgse zonneladder treft u aan in de bijgevoegde notitie 'Ruimte voor de zon'. In de basis biedt deze zonneladder als interimbeleid geen ruimte voor ontwikkeling van zonneparken binnen landbouw en natuurgebieden.

Ondertussen heeft de gemeente Voerendaal, in samenwerking met de landschapsarchitect van de provincie, gewerkt aan de Nadere Uitwerking gemeente Voerendaal bij de beleidsregel Regionaal Afstemmingskader Grootschalige Duurzame Energieopwekking (RAK), welke binnen Parkstad is opgesteld. U bent hierover reeds geïnformeerd tijdens de thema-avond op 17 september jl. Deze ontwerpbeleidsregels zouden op 12 december a.s. ter vaststelling worden aangeboden aan de gemeenteraad.

De ontwerpbeleidsregels RAK en Nadere Uitwerking gemeente Voerendaal met de zoekkaart passen echter niet binnen het interimbeleid inzake de Limburgse zonnelader van Provincie Limburg.

Het College heeft daarom besloten om dit beleid vooralsnog niet vast te stellen en niet ter vaststelling aan te bieden aan de raad naar aanleiding van de volgende overwegingen:

1. Wij zijn verrast door het interimbeleid van de provincie. Provincie Limburg was betrokken bij de opstelling van het RAK en de Nadere Uitwerking. Er waren eerder geen signalen van voorgenomen beleidswijzigingen vanuit de provincie.
2. Uitstel van de besluitvorming biedt de gemeente ook de kans om ontwikkelingen van de Nationale Omgevingsvisie (NOVI), de Provinciale Omgevingsvisie (POVI), de Regionale Energiestrategieën (RES) en de Provinciale Energiestrategie (PES) af te wachten en mee te nemen in de Nadere Uitwerking.
3. We zetten nu in op het realiseren van 2 pilots, waardoor we wel hetzelfde resultaat behalen zoals voorzien was in de ontwerp-beleidsregels van 20 ha in de eerste 5 jaar.

Toelichting:

1. Provincie heeft bij de opstelling van het RAK gereageerd richting Parkstad dat de regels te streng waren. Op aanwijzing van de provincie is het RAK aangepast, waardoor goudgroene en zilvergroene natuurzones en bronsgroene landschapszones allen onder nee, tenzij regels vallen (voorheen waren goud en zilver uitgesloten). Vervolgens heeft de landschapsarchitect van de afdeling Ruimte van de provincie meegewerkt aan de Nadere Uitwerking.
2. Het beleid inzake de energietransitie is zowel landelijk als op provinciaal niveau volop in ontwikkeling en gaat soms van links naar rechts. Daarnaast heeft er op politiek niveau een verschuiving plaatsgevonden binnen de provincie. Dit alles zorgt voor wisselende koersen inzake de energietransitie. Naast de inhoudelijk opgave een tweede uitdaging voor de beleidsmedewerkers duurzaamheid van de gemeenten. De NOVI, de POVI, de RES en de PES zullen hier duidelijkheid in gaan scheppen. Daarom stelt Provincie Limburg voor in de notitie "Ruimte voor de zon" om wel met pilots aan de slag te gaan en de ervaring hiervan mee te nemen in het te ontwikkelen beleid.
3. Direct na bekendmaking van het besluit van GS is contact opgenomen met de provincie met het verzoek om toestemming om kleinschalige pilots te mogen realiseren. Provincie staat hier welwillend tegenover. Afsproken is om dit te vast te leggen in een principe-uitspraak door het College van B&W en het College van Gedeputeerde Staten. De pilots dienen te passen binnen de ontwerpbeleidsregels van de gemeente Voerendaal en daarmee te voldoen aan het profijtbeginsel en de vereiste landschappelijke inpassing. Het realiseren van pilots alvorens het beleid vast te stellen binnen gemeente Voerendaal, biedt ook ons de kans om ervaringen hieruit en het nog vast te stellen beleid uit NOVI, POVI, RES en PES mee te nemen bij het vervolmaken van de ontwerpbeleidsregels. In de ontwerpbeleidsregels staat immers ook beschreven dat de eerste 5 jaar bij wijze van proef gestart wordt met het mogelijk maken van 20 ha zonneparken. De 2 pilots zouden dan passen binnen de 20 ha. We passen onze strategie dus aan, maar het resultaat blijft gelijk. Voor alle ontwikkelingen vanaf trede 2, dus ook voor de pilots, geldt dat de uitgebreide procedure ten behoeve van de omgevingsvergunning dient te worden doorlopen, waarbij in deze gevallen de besluitvorming zal worden voorgelegd aan de gemeenteraad.

Daarnaast stimuleert de Limburgse zonneladder de ontwikkeling van zonneparken in trede 1 t/m 3. De ontwikkeling van zonneparken binnen één van die treden kan dus conform het interimbeleid gerealiseerd worden. Uiteraard geldt voor deze ontwikkelingen ook het profijtbeginsel en eisen aan landschappelijke inpassing.

Deze wijziging inzake de besluitvorming van de ontwerpbeleidsregels RAK en Nadere Uitwerking gemeente Voerendaal zal ook bekend worden gemaakt onder de deelnemers aan de bijeenkomst "Grootschalige energieopwekking" op 22 oktober jl.

Met vriendelijke groet,

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN VOERENDAAL,
de secretaris, de burgemeester,

H.H.M. Timmermans

W. Houben

Ruimte voor de zon

- opmaat voor het ontwikkelen van een Limburgse zonneladder -

Inleiding

In deze notitie is een (interim)voorstel uitgewerkt voor een Limburgse 'zonneladder' als bouwsteen voor de duurzaamheidsladder, die een plek moet krijgen in de Omgevingsvisie Limburg (en tevens in de Omgevingsverordening), doorwerking in de Provinciale Energie Strategie (PES) en ook zijn uitwerking kan krijgen in de regionale energiestrategieën¹.

Waar het over duurzaamheid en energie gaat zijn energiebesparing, het benutten van restwarmte, opwekking van duurzame energie, infrastructuur én opslag belangrijke onderwerpen. Op het moment is er veel aandacht voor de discussie over de ruimtelijke consequenties van energieopwekking. Nederland streeft naar een duurzame energievoorziening in 2050 (Klimaatakkoord). Voor de opwekking van elektriciteit door windturbines en zonnepanelen is (fysiek) ruimte nodig. Een goede ruimtelijke kwaliteit vraagt om een zorgvuldige inpassing van deze functies.

Regelmatig komen er initiatieven voor zonneparken in Limburg (groot en klein) ter beoordeling of meedenken voorbij. Soms hangt dit samen met andere trajecten zoals bijv. de warme sanering van varkenshouderijen. Juist omdat we nog geen duidelijke lijn hebben moeten deze aanvragen allemaal individueel op een goede ruimtelijke onderbouwing beoordeeld worden (landschap, landbouw, natuurwaarden enz.) en is besluitvorming vaak lastig. Ook de in ontwikkeling zijnde RES'en (en PES) bieden momenteel nog geen antwoord op de ruimtelijke energievraagstukken die er zijn en diverse partijen vragen de Provincie om uitgangspunten.

De voorliggende zonneladder kan (na besluitvorming door GS) voorlopig gehanteerd worden als 'interim-beleid' en de basis vormen voor nadere uitwerkingen en onderzoek, samen met betrokken partijen in de regio's. Om de zonneladder vervolgens in definitieve vorm - als onderdeel van de duurzaamheidsladder - op te nemen in de POVI (volgens de huidige planning is ontwerp-POVI in mei 2020 gereed; vaststelling is voorzien in december 2020).

Collegeprogramma 2019-2023

Aan de basis van het collegeprogramma voor de periode 2019-2023 liggen een aantal uitgangspunten die door alle politieke partijen zijn onderschreven. Voor het thema energiebeleid geldt het volgende uitgangspunt: Onder de voorwaarde van haalbaarheid, betaalbaarheid en draagvlak stellen wij ons, als middenbestuur, op als een betrouwbare partner van het Rijk en van gemeenten. Dit betekent dat wij onze rol zullen pakken bij onder andere de uitvoering van wetten en wettelijk geborgde afspraken en realistische ambities rondom de klimaat- en energietransitie, zoals bij de totstandkoming van Regionale Energie Strategieën (RES). Wij erkennen dat mensen vanuit verschillende uitgangspunten en opvattingen meewerken aan een innovatief energietransitiebeleid, welke onze economische structuur versterkt, ons minder afhankelijk maakt van fossiele brandstoffen uit het buitenland en tegelijkertijd de uitstoot vermindert en rekening houdt met biodiversiteit.

¹ In het proces om te komen tot een ruimtelijke strategie voor de duurzame energieopgaven, is een belangrijke rol weggelegd voor Regionale Energie Strategieën (RES). Daar vindt op regionaal niveau de discussie plaats over ambitie en inpassing van de duurzame energiewinning. In Limburg wordt er momenteel gewerkt aan een RES voor Noord- en Midden-Limburg en een RES voor Zuid-Limburg.

In het collegeprogramma 'Vernieuwend Verbinden' is verder de ambitie uitgesproken om met de diverse transitie die aan de orde zijn ook een ruimtelijke kwaliteitsimpuls te maken door samen met partners te gaan voor een integrale gebiedsgerichte benadering. "Dit betekent bijvoorbeeld dat wij rekening houden met de bestaande kwaliteit en identiteit van gebieden, dat wij met nieuwe ontwikkelingen aansluiten bij netwerken van infra, energie en digitaal, dat wij gaan voor meervoudig ruimtegebruik en voor meer verschillen tussen locaties".

In het hoofdstuk Energiebeleid kiest het collegeprogramma er o.a. voor om een duurzaamheidsladder te ontwikkelen voor de opwek van duurzame energie, waarbij een eerste voorkeur wordt uitgesproken voor de opwek in bebouwd gebied en langs infrastructurele werken. "Waarbij wij voor zonne-energie de lijn van de recent aangenomen motie Dik-Faber volgen." De duurzaamheidsladder ten behoeve van een zorgvuldige ruimtelijke afweging in de duurzame opwek van energie in Limburg zal worden vastgelegd in de nog op te stellen provinciale Omgevingsvisie.

Moties Dik-Faber

Op 2 oktober 2018 en op 28 mei 2019 heeft de Tweede Kamer de moties Dik-Faber aangenomen waarin het kabinet wordt verzocht om in samenspraak met decentrale overheden een zonneladder op te stellen voor de inpassing van zonne-energie, die als nationaal afwegingskader kan worden benut bij het opstellen van regionale energiestrategieën (RES'en), opdat primair onbenutte daken en terreinen worden benut en landbouw en natuur zoveel mogelijk worden ontzien. Verder roept de motie op om er met decentrale overheden voor te zorgen dat de op handen zijnde zonneladder niet alleen wordt toegepast tijdens het RES-proces, maar ook in de aanloop naar de RES wordt toegepast bij nieuwe vergunningsaanvragen voor zonneparken op natuur- en landbouwgronden.

Op 23 augustus 2019 heeft minister Wiebes een brief gestuurd naar de Kamer ter beantwoording van de moties. Daarin stelt het kabinet dat met het IPO, de VNG en enkele maatschappelijke organisaties een voorkeursvolgorde is overeengekomen, die voorziet in het ontzien van landbouw- en natuurgronden en het stimuleren van zon op daken. Deze voorkeursvolgorde zal in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) worden opgenomen, die provincies en gemeenten kunnen benutten om af te wegen waar zon-pv het beste kan worden ingezet.

Omschrijving van de **voorkeursvolgorde** is:

De afwegingsprincipes van de NOVI² leiden tot een voorkeur voor zonnepanelen op daken en gevels van gebouwen. Het inpassen op daken en gevels draagt niet alleen bij aan het combineren van functies. Omdat hier al sprake is van bebouwing zal het introduceren van zonnepanelen op deze plekken doorgaans minder invloed hebben op de kenmerken of identiteit van een gebied.³ Vanuit dezelfde principes hebben daarna onbenutte terreinen in bebouwd gebied de voorkeur. Om aan de gestelde energiedoelen te voldoen, kan blijken dat ook locaties in het landelijk gebied nodig zijn. Ook in dat geval gaat de voorkeur naar het zoeken van slimme functiecombinaties. Hoewel natuur- en landbouwgebieden daarbij niet volledig worden uitgesloten, ligt de voorkeur bij gronden met een andere primaire functie dan landbouw of natuur, zoals waterzuiveringsinstallaties, vuilnisbelten, binnenwateren of bermen van spoor- en autowegen.

² 1. Combineren boven enkelvoudig ruimtegebruik; 2. Kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal; 3. Afwentelen voorkomen

³ Dit verschilt per locatie. In historische stads- en dorpskernen wordt hier doorgaans ook al rekening mee gehouden vanuit het belang van erfgoed.

Deze voorkeursvolgorde houdt overigens geen volgtijdelijkheid in. Na het verkennen van de mogelijkheden voor het toepassen van zon-pv kan gestart worden met het gelijktijdig benutten van gekozen mogelijkheden. De verwachting is dat gemeenten en provincies met deze voorkeursvolgorde meer sturingsinstrumenten hebben om de landbouw- en natuurgronden zoveel mogelijk te ontzien. Het kabinet roept provincies en gemeenten daarom op hierin regie te nemen door het formuleren van heldere ruimtelijke kaders. En daarbij kosten-, aansluit- en transportmogelijkheden te betrekken in de ruimtelijke afweging.

Tenslotte gaat de brief van de minister ook in op verschillende aspecten van stimulerend of belemmerend beleid, zoals financiële instrumenten en regelingen, kennisontwikkeling en innovatie, bouwregelgeving en het bij elkaar brengen van vraag en aanbod.

Zoals gezegd is de bovenbeschreven voorkeursvolgorde ook opgenomen in het ontwerp van de NOVI. In de richtingen die meegegeven worden aan de RES'en is daaraan ook de voorkeur voor grootschalige clustering toegevoegd. "Grootschalige clustering van de productie van duurzame energie ... vermindert de ruimtelijke afwenteling en draagt bij aan kostenreductie. Hier ligt echter wel een expliciete afweging tegenover andere waarden, zoals landschappelijke kenmerken, nationale veiligheid, natuur, cultureel erfgoed, water en bodem en maatschappelijk en bestuurlijk draagvlak."

Voorstel voor een Limburgse zonneladder

Hieronder is een eerste uitwerking gemaakt van de lijn die in het collegeprogramma voor de opwek van zonne-energie is uitgezet. Op basis van de beginselen van de moties Dik-Faber en de uitwerking daarvan in de brief van minister Wiebes en de (ontwerp) NOVI, is een eerste vertaalslag gemaakt naar de Limburgse situatie. In de zonneladder wordt aan de hand van 5 treden de volgende (voorkeurs-)volgorde gehanteerd:

1. Toepassing van zonnepanelen op daken en gevels van gebouwen.

Zoals in de NOVI is aangegeven draagt het inpassen op daken en gevels niet alleen bij aan het combineren van functies. Omdat hier al sprake is van bebouwing zal het introduceren van zonnepanelen op deze plekken doorgaans minder invloed hebben op de kenmerken of identiteit van een gebied. Bijzondere aandacht dient wel uit te gaan naar gebouwen en gebieden met een bijzondere cultuurhistorische waarde.

Verder verdient het aanbeveling om, naast kleinschalige toepassing van zonnepanelen op particuliere woningen, vooral ook in te zetten op de installatie van zonnepanelen op grotere dakoppervlakken. Met zon op grotere daken⁴ kan immers een substantiële bijdrage worden geleverd.

Grote (logistieke) bedrijven, maar bijvoorbeeld ook maatschappelijk vastgoed of winkelcentra en supermarkten kunnen in dit kader goed worden benut.

2. Gebruik van (onbenutte) terreinen in bebouwd gebied

Hierbij kan het gaan om restructureringen in het stedelijk gebied, in kernen of op bedrijventerreinen.

Maar ook om dubbel grondgebruik, bijvoorbeeld van parkeerterreinen of sportvoorzieningen.

Gemeenten, marktpartijen en andere organisaties dienen te worden uitgedaagd om met innovatieve ideeën en projecten te komen om de hier nog volop beschikbare ruimte meer te gaan inzetten en benutten.

Goede voorbeelden hiervan zijn het zonnepark Louisagroeve op Chemelot en het parkeerterrein van CBS in Heerlen.

⁴ installaties >15 kWp = 50 zonnepanelen of meer

3. Gronden in buitengebied met een andere primaire functie dan landbouw of natuur

Daar waar ook locaties in het landelijk gebied nodig zijn, gaat ook hier de voorkeur uit naar het zoeken van slimme functiecombinaties op gronden die een andere primaire functie hebben dan landbouw of natuur, zoals waterzuiveringsinstallaties, voormalige stortplaatsen, binnenwateren of bermen van spoor- en autowegen.

Goede voorbeelden hiervan zijn ontwikkeling stortplaats Montfort en Abdissenbosch Landgraaf.

4. Gronden in gebruik voor landbouw

In lijn met de motie Dik-Faber is de aanbeveling om voor de ontwikkeling van zonnenvelden zo min mogelijk gebruik te maken van deze gronden en initiatiefnemers en (markt)partijen vooral uit te dagen om primair met projecten te komen die passen binnen de eerste drie treden van de zonneladder.

Dat betekent dat landbouwgronden alleen kunnen worden benut voor de opwek van zonne-energie onder strikte voorwaarden (nee, tenzij): een zorgvuldige ruimtelijke afweging t.a.v. de locatie, regie van de overheid, combineren van meerdere doelen, landschappelijke inpassing, maximaal maatschappelijk draagvlak en participatie. Naast eventueel enkele kleinschalige pilots - om ervaringen op te doen met ontwikkeling en aanbesteden zonnenvelden, participatieprocessen, gevolgen bodemkwaliteit etc. - is er (in lijn met de NOVI) een duidelijke voorkeur voor de ontwikkeling van enkele (grootschalige) energielandschappen in Limburg, op zorgvuldig gekozen locaties.

Goed voorbeeld hiervan kan zijn het Energielandschap Wells Meer in Bergen. Een pilot om ervaringen op te doen kan bijvoorbeeld in het kader van Ruimte voor Ruimte plaatsvinden.

5. Uitsluitingsgebieden

Voor een aantal gebieden, zoals waterwingebieden en Natura2000-gebieden, ligt het voor de hand om gelet op de aanwezige waarden en/of belangen het realiseren van grondgebonden zonneparken uit te sluiten. Dit zou verder ook van toepassing kunnen zijn voor gebieden met uitzonderlijke landschappelijke waarden.

In lijn met de landelijke voorkeursvolgorde houdt ook de Limburgse zonneladder geen volgtijdelijkheid in. Na het verkennen van de mogelijkheden voor het toepassen van zon-pv kan gestart worden met het gelijktijdig benutten van deze mogelijkheden. Hierbij geldt: hoe hoger op de ladder hoe strikter de voorwaarden.

Kanttekeningen en overwegingen

- ✓ Welke **zon- pv opgave** er ligt voor de provincie Limburg is nog niet bekend. Het kabinet heeft zich ten doel gesteld om in 2030 landelijk tenminste 35 TWh⁵ aan duurzame opwekking van elektriciteit op land te realiseren (zon en wind). Inmiddels staat voor circa 17 TWh opgesteld. De specifieke opgave voor Limburg is dus nog niet duidelijk. Ter illustratie: als we aannemen dat de Limburgse opgave tussen de 0,5 en 2 TWh ligt, en we gaan (voor nu even) uit van een opgave van 1 TWh en een verdeling 50% zon en 50% wind, zou dat betekenen dat we ongeveer 50 windturbines en 500 hectare zonnepanelen moeten realiseren⁶.

⁵ excl. de extra energiebehoefte voor verduurzaming industrie, mobiliteit en landbouw

⁶ Voor het opwekken van 0,5 TWh energie is ongeveer nodig: 80 windturbines van 3,3 MWp, óf 400 ha netto zon-pv, óf 200.000 woningen met 20 m² zon-pv panelen, óf 5000 ha biomassa teelt

- ✓ De provincie Limburg stimuleert de ontwikkeling van zon-PV in trede 1 t/m 3 van de Limburgse zonneladder. Zo biedt de stimuleringslening Duurzaam Thuis particulieren de mogelijkheid om duurzaamheidsmaatregelen te treffen, waaronder het plaatsen van zonnepanelen op daken. Zonnepanelen op huurwoningen stimuleren wij via overleg met de woningcorporaties. Ook het plaatsen van zonnepanelen op commercieel en maatschappelijk vastgoed juichen wij toe. Op dit moment zijn er beperkte mogelijkheden om toepassing van zon-PV op daken af te dwingen. Een (verwachte) wijziging van het Besluit bouwwerken leefomgeving zal gaan leiden tot meer mogelijkheden voor het verplicht stellen van zon-op-dak. We zullen nader onderzoeken hoe we deze mogelijkheden in Limburg kunnen gaan benutten.
De provincie heeft hierin ook een voorbeeldfunctie. Op vrijwel alle daken van gebouwen in eigendom van de provincie liggen zonnepanelen. Er is echter ruimte voor méér zonnepanelen op de provinciale eigendommen, zo ook in de vorm van parkeerovertappingsen. Deze mogelijkheden tot uitbreiding worden onderzocht. Ook in projecten waarin de Provincie zelf betrokkenheid heeft (bijv. als aandeelhouder), zetten we ons ook in om zoveel mogelijk zon op dak te realiseren. In de Limburgse zonneladder wordt verder de voorkeur uitgesproken voor zonnepanelen op voormalige stortplaatsen. Er zijn reeds diverse initiatieven gerealiseerd en in ontwikkeling: o.a. de Louisegroeve, stortplaats Landgraaf, Belvedere Maastricht en stortplaats Montfort. Daar waar mogelijk zullen wij onze rol pakken. De provincie is bij een deel van deze projecten reeds actief betrokken.
- ✓ In POL 2014 is geen specifiek **provinciaal beleid** ten aanzien van zonnevelden opgenomen. De gemeenten zijn nu het bevoegd gezag voor bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen die zonnevelden reguleren. Indirect is overigens wel de provinciale Omgevingsverordening Limburg van toepassing als door de aanleg van zonnevelden provinciale belangen als beschreven in de Omgevingsverordening worden geraakt (op grond van de Wro). Denk daarbij aan de bescherming van wezenlijke kenmerken en waarden van goudgroene natuurzones, de kernkwaliteiten van bronsgroene landschapszones en het beschermingsgebied van het Nationaal Landschap Zuid-Limburg, en de bescherming van het grondwater in waterwingebieden. Daarnaast is de Provincie bevoegd gezag voor de Wet natuurbescherming en toetsen we op de effecten voor flora en fauna.
In het kader van de provinciale Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening zal in 2020 de duurzaamheidsladder inhoudelijk en juridisch worden uitgewerkt. Ook zal nog nader worden verkend hoe de zonneladder in de tussenliggende periode kan worden toegepast.
- ✓ Het onlangs door GS genomen besluit, om in principe positief te staan tegenover het plaatsen van zonnepanelen op vrijkomende agrarische bouwkvelds als gevolg van deelname aan de **saneringsregeling varkenshouderijen**, sluit goed aan bij trede 3 van de zonneladder. In deze pilot zal worden bekeken of het plaatsen van zonnepanelen op het voormalige bouwvlak van de agrarische onderneming een extra mogelijkheid biedt om de activiteiten op het gebied van varkenshouderij te staken en te saneren. De uiteindelijke afweging dient op lokaal niveau plaats te vinden waarbij de haalbaarheid moet blijken uit een integrale afweging via casusaanpak (alternatieven, financieel, inpassing binnen kernkwaliteiten, netwerkaansluiting). Deze pilotregeling dient op zijn haalbaarheid en effecten geëvalueerd worden.
- ✓ Bij de afweging om landbouw (of natuurgronden) in het buitengebied te benutten voor zonnevelden, speelt ook de aantasting van de productiefactor **bodem** een rol. Recent onderzoek van de WUR wijst uit dat bodem onder zonnevelden (na verwijdering van de panelen) pas na 10 jaar in de oorspronkelijke kwaliteit is hersteld; dit beperkt de mogelijkheid van meervoudig ruimtegebruik in de tijd; benutting van de meest vruchtbare landbouwgronden is daarom minder gewenst.

- ✓ Samenhang in de opgaven en ruimteclaims, maken **samenwerken** nodig. Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen treden op als één overheid. Dit sluit aan bij de geest van het Interbestuurlijk Programma (IBP). Eén overheid die samenwerkt en faciliteert waar het kan en stuurt waar het moet (ontwerp-NOVI).

Belangrijk instrument daarbij zijn samenwerkingsovereenkomsten.

- We werken als één overheid, samen met de samenleving
- We stellen de opgave(n) centraal
- We werken gebiedsgericht
- We werken permanent en adaptief aan de opgaven

In het samenwerken streven we naar blijvende brede maatschappelijke betrokkenheid. Daarbij gaan we uit van de kracht en dynamiek van de samenleving en stimuleren we participatie.

Bijlage 1 Bouwsteen: geschatte opwekpotentie zon-pv Limburg

Figuur : Opwekpotentie zon-PV in Limburg (bron: Limburgs energiedashboard)

Locatietype	Opwekpotentie per jaar (in TWh)	Aannames
Daken woningen	1,44 TWh (100% geschikte daken)	100% van alle geschikte daken (oriëntatie) van woningen in kernen en verspreid liggende woningen. Realistisch benuttingsgraad daken woningen 30% = 0,43 TWh.
Daken bedrijven	1,14 TWh (100% geschikte daken)	100% van alle geschikte (oriëntatie) daken. Realistische benuttingsgraad daken bedrijven 30%. = 0,34 TWh.
Totaal daken	2,58 TWh (100% geschikte daken)	Realistische benutting daken: 30% benutting = 0,78 TWh
Parkeerterreinen	0,26 TWh	10% benutting = 0,026 TWh
Braakliggende gronden en restructuimten	1,08 TWh	Vanaf 1 ha meegerekend van niet benutte gronden. Kansen op herbestemmingsgronden en vrijkomende gronden (bv sportvelden)
Langs infra	0,24 TWh	100% benutting
Stortplaats	0,04 TWh	100% benutting, rekening houden met bodemaafdicthting
Totaal (onbenutte) terreinen en dubbel ruimte gebruik	1,62 TWh	Realistische benutting uitgaande van 10% parkeerterreinen en 50% onbenutte terreinen/dubbel ruimtegebruik: 0,85 TWh
Oppervlakte water	0,12 TWh	50% benutting oppervlak, water voor scheepsvaart en natuur niet meegerekend.
Agrarische gronden	2,41 TWh	5% benutting van akker- en grasland
Natuur, waterwingebieden	0,00	0% benutting
Nationaal landschap ZL	0,00	0% benutting
TOTAAL	6,73TWh	Realistische benutting exclusief water en agrarische gronden = 1.63 TWh

Bijlage 2

Bouwsteen: algemene randvoorwaarden en uitgangspunten

De ontwikkeling van zon-pv in de provincie Limburg wordt getoetst aan de voorwaarden haalbaarheid, betaalbaarheid en draagvlak.

Voor de ontwikkeling van zonneparken kunnen de volgende uitgangspunten worden gehanteerd:

- Elk initiatief is maatwerk.
- Integrale afweging van belangen: duurzame energie opwekking, leefbaarheid, landschap, cultuurhistorie, natuur, economie, toerisme en recreatie.
- Streef naar multifunctioneel ruimtegebruik. Combineren of aansluiten van zonneparken met en bij reeds bestaande functies geniet de voorkeur.
- Bescherming van de meest kwetsbare en waardevolle functies (niet alles kan gecombineerd).
- Een zonnepark dat conform de zonneladder gerealiseerd wordt is in principe tijdelijk. De oorspronkelijke bestemming van de locatie blijft behouden; er kan tijdelijk (voor een periode van minimaal 15 jaar) gewerkt worden met een dubbele bestemming (ook duurzame energie opwekking). Na einde periode herstellen in oorspronkelijke staat (aandacht voor hersteltijd bodem).
- Zorg voor een zorgvuldige ruimtelijke/landschappelijke inpassing van zonnepanelen en -parken, en voorkom verrommeling van kwetsbare (stads)landschappen.
- Maatschappelijk draagvlak en rendement:
 - Participatie in proces: met alle belanghebbenden in een vroegtijdig stadium de uitgangspunten op het gebied van kwaliteit, kwantiteit en tijdelijkheid bespreken.
 - Lokaal profijt : financieel of anderszins (postcoderoosregeling, omgevingsfonds om lokale leefbaarheid een impuls te geven).